

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja

Proslave doma in v tujini — Nj. Vel. Kralj in kraljica v Zagrebu

V nedeljo 17. t. m. je slavil Nj. Vel. kralj Aleksander I. svoj 45. rojstni dan.

45 let ni dolga doba, a vendar zelo dolga, če je izpolnjena z dogodki tako velike in težke vsebine, kakoršnih je polno vladarjevo življenje!

Že v njegovi najlepši mladosti so ga zatekle krvave balkanske vojne, katerih se je udeležil kot neustrašen borec v prvih vrstah. Srbija pa se še ni oddahnila od silnih vojnih naporov in ogromnih žrtev, ko je morala vnovič zagrabiti za orožje, da reši svojo ogroženo neodvisnost. Kaj je pretrpela junaška Srbija v svetovni vojni, o tem nam priča zgodovina in nam pričajo še danes neizbrisani sledovi vojnih grozot. Vse to trpljenje pa je junaško prenašal takratni prestolonaslednik skupaj s svojim narodom do končne zmage, ki je položila trden in nerazrušljiv temelj osvobojenju in ujedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev v lastno narodno državo.

Komaj pa se je polegel vojni vihar, so začele ogroziti obstoj in razvoj mlade države notranje nevarnosti. Razpaljene in razdivjane strankarske strasti niso mogle več razločevati svojih koristi od državnih, tako da je bila država že resno ogrožena. In zopet je vladar sam z energično roko posegel v tok dogodkov v najbolj kritičnem trenutku in s svojo novo politiko udaril trdne temelje narodnemu in državnemu edinstvu.

Danes se že kažejo sadovi vladarjeve modrosti in dalekovidnosti. Niso sicer še premagane vse ovire za naš nemoten napredek, toda vladarjeva miroljubnost na zunaj in njegova državniška uvidevnost so nam porok, da bomo s krepko voljo dosegli tudi svoj najvišji cilj: mir in zadovoljstvo vsega naroda na lastni zemlji.

Posebne pomena pa je okolnost, da praznuje letos vladar svoj rojstni dan v Zagrebu, kjer je prebivalstvo navdušeno pozdravilo visoki kraljevski par. Temu obisku pripisuje inozemsko časopisje velik pomen, ker vidi v tem obisku nov znak postopne konsolidacije naše države.

*

Kako ves naš narod ljubi svojega vladarja, so pokazale lepe proslave Njegovega rojstnega dne širom cele države. Dravska banovina v tem pogledu gotovo ni bila zadnja — vsaj je pri nas

ni bilo občine ali fare brez primerne svečanosti, katerih se niso udeležili le zastopniki oblasti, ampak najširši sloji naroda, združeni vsi v

iskreni želji, naj nam dobrotno nebo ohrani našega vladarja še dolgo vrsto let v čast in ponos narodu in domovini.

A ne samo mi doma, tudi naši bratje v tujini so z lepimi prireditvami slavili rojstni dan vladarjev. Tam v daljni Ameriki in daleč gori na severu v Varšavi, v nemških rudarskih revirjih in na Nizozemskem, skratka, povsod, kjer prebiva naš rod, povsod se je narod z udanostjo spominjal svojega vladarja.

Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander!

Naj živi kraljevina Jugoslavija!

Prijateljstvo med Francijo in Jugoslavijo

Prijateljstvo med Francijo in našo državo je že od početka naše države najsolidnejši temelj naše zunanje politike; prijateljstvo, ki se je utrdilo na bojnih poljanah svetovne vojne, se tudi po vojni ni ohladilo, ampak se je pokazalo tudi v miru ne samo v lepih besedah, ampak tudi v dejanjih.

Nov dokaz svojega iskrenega prijateljstva do naše države in visokega spoštovanja do našega vladarja so dali Francozi te dni v svojem parlamentu, kjer sta baš ob 15letnici Jugoslavije in kot posebno čestitko za rojstni dan našega vladarja predlagala dva poslancata poseben izraz simpatij Francije do naše države.

Predlog je utemeljeval državni podtajnik v francoskem ministrstvu za zunanje zadeve gospod Petain s sledečimi besedami:

»Vlada francoske republike želi izraziti ob priliki te razprave v imenu vse Francije čustva globokega prijateljstva, ki ga goji francoski narod za junaški jugoslovanski narod. Skupne težnje po idejah pravice in pravičnosti so združile oba naroda v prijateljski krog, še preden ju je tragična usoda prisilila, da z orožjem v roki skupno branita obstanek svojih držav. Težko izvojevana zmaga je pokazala svetu veliki pomen, ki ga ima za ohranitev trajnega miru kraljevina Jugoslavija. Jugoslavija je v mednarodnem sodelovanju vedno imela znaten delež in je vedno stala v prvi vrsti miroljubnih narodov. Vlada francoske republike pošilja svoje najlepše želje Jugoslaviji v trenutku, ko se pripravlja na proslavo 45. obletnice rojstnega dne Nj. Vel. kralja, ki hrabro in uspešno vodi svoj narod.«

Govor ministra Petaina je bil od vse zbornice večkrat prekinjen z živahnimi ovacijami Jugoslaviji in kralju Aleksandru. V še večji meri so se ovacije ponovile, ko je minister zaključil svoja izvajanja. Ob viharjem ploskanju je zbornica nato soglasno sprejela naslednjo resolucijo:

»Parlament francoske republike pošilja jugoslovanski državi zatrdilo svojih globokih simpatij in najlepših želj za njen srečni napredek. Zbornica pozdravlja njenega dičnega suverena, spominjajoč se pri tem njegove hrabre vloge v vrstah medzavezniških vojsk.«

45. rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra

so praznovali svečano tudi v Češkoslovaški, s mnogimi prireditvami in predavanji; po večih cerkvah pa so se brale sv. maše. Rojstni dan našega vladarja je dal ponovno priliko za izražanje bratskega sodelovanja in čustvovanja.

„Morala v politiki“

Pod tem naslovom je objavil »Slovenec« v četrtek 14. decembra članek, iz katerega najljubše sledi odstavek:

»O poglavju politika in morala brani končno še vsak narod in posebej še vsaka stranka ogromno delikatnega materiala, o katerem ne želi razprave, zlasti ne javne razprave. In vendar so baš tu največkrat početki one politične memorale, zaradi katere v mednarodnem svetu trpi ugled narodov in držav. Politična memorala je tista družabna rja, ki je v stanu uničiti in kompromitirati sleherni, še tako idealno zamišljen politični pokret. Proces je čisto enostaven. Idejni nositelji političnih pokretov, vsaj takšnih, ki to ime zaslužijo, navadno sami niso korumpirani. Toda kakor hitro se da čutiti, da se bo gibanje polastilo oblasti, se naenkrat natepe zraven množica raznih političnih spreobrnjenec, verižnikov s prepričanjem, ki pa so v stanu dokazati svojo neomajno politično linijo do Adama, dalje legion konjunkturistov in v prvi vrsti oportunistov, ki vohajo zaslužek in dobiček. Potem so to čez noč najbolj radikalni in najbolj ekstremni elementi v gibanju: najbolj navdušeni klerikalci, ultranacionalisti, besno razrednozavedni marksisti, kakor ravno kaže. Medtem, ko gostole radikalne fraze, si pa s pergišči bašejo žepe, istočasno pa pokrivajo svoje umazane in dobičkanosne afere s plaščem hinav-

ske pobožnosti, gorečega patriotizma ali pravo-vernega nacionalizma, kakor zahteva moda. Ti tipi so zmožni izmaličiti in potegniti v močvaro korupcije sleherni politični pokret. Gre le za to, koliko odpora in energije je med voditelji, da se otresejo takšnih koruptivnih elementov. Le žal, da se prevečkrat raztegne varstveni plašč tudi nad te politične akrobate. Ker je kdo postal strankar, se vse pokrije, vse zabriše, k vsemu molči. Kar je še pred kratkim bilo vredno prokletstva, je po spreobrnitvi postalo zaslužno delo. Ljudje na zadnje spregledajo, da se najbolj svete in idealne stvari rabijo le za pokrivalo najgrše korupcije in dobičkanosne spekulacije. Politika brez morale je propast uprave in države, pa tudi gotova smrt vsakega političnega pokreta.

To, kar je napisal »Slovenec«, velja ne samo drugod v svetu ampak v polni meri tudi pri nas, kar brez dvoma dobro čuti tudi »Slovenec«, ki teh vrstic gotovo ni natisnil brez vzrokov! Tudi pri nas smo imeli »stranke«, ki so služile brezvestnim ljudem samo kot plašč, s katerim so pokrivali svoje umazane grehe...

Zato pa je bilo čisto v redu, da je vladar vso tisto družbo razgalil in tako ustvaril možnost razčiščenja v vsem javnem življenju.

Škoda, da ni »Slovenec« že zdavnaj tako pisal!

Razdelitev bednostnega sklada

Bednostni sklad naše banovine se bo uporabil izključno samo za najnujnejše socialne in gospodarske potrebe

Gospod ban dr. Drago Marušič je po zaslišanju tozadevnega širšega in ožjega odbora banskega sveta in upoštevajoč gospodarske razmere in socialne prilike posameznih srezov in mest odredil, da se sredstva bednostnega sklada Dravske banovine porazdeli na sledeči način:

1. Za vzdrževanje, preureditve, preložitve in novogradnje cest: srez Brežice 150.000 Din, Celje 250.000 Din, Črnomelj 100.000 dinarjev, Dolnja Lendava 70.000 Din, Gornji grad 50.000 Din, Kamnik 130.000 Din, Konjice 90.000 Din, Kočevje 190.000 Din, Kranj 90.000 dinarjev, Krško 155.000 Din, Laško 300.000 Din, Litija 240.000 Din, Ljubljana 140.000 Din, Ljutomer 160.000 Din, Logatec 170.000 Din, Maribor desni breg 195.000 Din, Maribor levi breg 140 tisoč Din, Metlika 80.000 Din, Murska Sobota 100.000 Din, Novo mesto 220.000 Din, Prevalje 130 tisoč dinarjev, Ptuj 230 tisoč dinarjev, Radovljica 100 tisoč dinarjev, Slovenjgradec 120.000 dinarjev, Šmarje pri Jelšah 220.000 Din, Škofja Loka 90.000 Din ter mesta Celje 60.000 Din, Ljubljana 350.000 Din, Maribor 175.000 Din, Ptuj 10.000 Din.

2. Za regulacije in melioracije: srez Brežice 20.000 Din, Celje 45.000 Din, Dolnja Lendava 15.000 Din, Gornji grad 30.000 Din, Kamnik 20.000 Din, Kočevje 80.000 Din, Krško 50.000 Din, Laško 80.000 Din, Litija 50.000 Din, Ljubljana 15.000 Din, Logatec 30.000 Din, Murska Sobota 50.000 Din, Prevalje 40.000 Din, Ptuj 20.000 Din, Slovenjgradec 30.000 Din, Šmarje pri Jelšah 25.000 Din.

3. Za asanacijo in preskrbo s pitno vodo: srez Kočevje 115.000 Din.

4. Za zavarovanje in urejevanje hudoornikov: srez Gornji grad 70.000 Din, Krško 75.000 Din, Ljubljana 30.000 Din, Logatec 40.000 Din, Radovljica 50.000 Din.

5. Za prehrano onemoglih, brezposelnih in njihovih rodbin, skrb za otroke: srez Brežice 8.000 Din, Celje 8.000 Din, Črnomelj 4.000 Din, Dolnja Lendava 5.000 Din, Gornji grad 4.000 Din, Kamnik 6.000 Din, Konjice 5.000 Din, Kočevje 10.000 Din, Kranj 5.000 dinarjev, Krško 8.000 Din, Laško 60.000 Din,

Litija 45.000 Din, Ljubljana 8.000 Din, Ljutomer 6.000 Din, Logatec 6.000 Din, Maribor desni breg 8.000 Din, Maribor levi breg 6.000 Din, Metlika 3.000 Din, Murska Sobota 5.000 Din, Novo mesto 10.000 Din, Prevalje 5.000 Din, Ptuj 10.000 Din, Radovljica 5.000 Din, Slovenjgradec 5.000 Din, Šmarje pri Jelšah 7.000 Din, Škofja Loka 3.000 dinarjev ter mesta Celje 10.000 Din, Ljubljana 100.000 Din, Maribor 50.000 Din, Ptuj 5.000 Din.

6. Za prispevek k vzdrževanju javnih kuhinj in humanitarnih institucij: srez Laško 60.000 Din, Litija 45.000 Din ter mesta Celje 8.000 Din, Ljubljana 50.000 Din, Maribor 25.000 Din in Ptuj 5.000 Din.

7. Za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih: 450.000 Din.

25 letnica „Narodne Odbrane“

Leto 1908. je bilo za tedanje kraljevino Srbijo kritično leto prve vrste. Bila je to doba silnega ljudskega vrenja v Srbiji, kajti tega leta je takrat še mogočna avstro-ogrsko monarhija razglasila Bosno in Hercegovino za svoje ozemlje — torej dve deželi, ki jih je srbski narod vedno smatral za svoje.

Napetost, ki jo je rodil avstro-ogrski proglas o priključitvi Bosne in Hercegovine monarhiji, je rastla tako, da se je bilo bati, da vsak čas izbruhne vojna. Avstrija je takrat res znaten del svojih čet tudi mobilizirala — toda s svojo mobilizacijo in z vojnimi grožnjami odločnega odpora Srbov ni mogla streti. Zgodilo se je baš nasprotno: kolikor bolj bahavo je nastopala Avstrija, toliko bolj je rastele Srbov pogumi!

V tistem kritičnem trenutku je bil srbski narod složen v svojem odporu kakor še nikdar prej. Za ta složen nastop pa ima glavno zaslug organizacija »Narodne odbrane«, ki slavi te dni 25-letnico svojega obstoja.

»Narodno odbrano« so ustanovili najodličnejši srbski možje začetkom oktobra 1. 1908. v Beogradu. Organizacija je z neugnano silo zajela vse, kar je čutilo srbsko v Srbiji in izven

Državna podpora za banske uprave

»Ministrski svet je na predlog kmetijskega ministristva dovolil banskim upravam te-le podpore: v Ljubljani 200.000 dinarjev, v Zagrebu 200.000, v Banjaluki 250.000, v Splitu 200 tisoč, v Sarajevu 250 tisoč, na Cetinju 300 tisoč, v Novem Sadu 200 tisoč, v Nišu 250 tisoč in v Skoplju 300 tisoč Din. Skupno 2.150.000 Din.

Banske uprave bodo te podpore porabile za pospeševanje rastlinske proizvodnje, za nabavo semenja, hrane za živino, sadik, trilerjev in kmetijskega orodja za skupno uporabo. Pred nakupom tega blaga morajo banske uprave predložiti kmetijskemu ministristvu utemeljene predloge, kako hočejo potrošiti to podporo in kako hočejo razdeljevati nabavljene predmete in blago, brezplačno ali na posodo in kako hočejo ravnati z vrnjenim denarjem. Nakupi bodo dovolj eri šele, ko ministristvo potrdi predloge o nakupih in razdelitvi blaga. Po izvršenih nakupih morajo kr. banske uprave poročati kmetijskemu ministristvu o količini in vrstah nabavljenih predmetov in blaga in o njihovi razdelitvi.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Rusko letalstvo

Sodba francoskega ministra za letalstvo o ruskem letalstvu

Odkar se je popravilo razmerje med Francijo in Rusijo, prihajajo v Moskvo vedno novi obiskovalci iz Francije, deloma politiki, deloma gospodarstveniki. Dalje časa se je mudilo v Rusiji tudi francosko letalsko odposlanstvo pod vodstvom francoskega letalskega ministra Pierre Cot-a.

Po svojem povratku v Pariz je Pierre Cot poročal v poslanski zbornici o tem, kar je videl v Rusiji glede letalstva. Izjavil je, da bo v 2 do 3 letih rusko letalstvo najmanj 5 krat močnejše kakor angleško in francosko. Ruski letalci so odlično izvežbani, vestni in vztrajni. Posebnost ruskega letalstva so veleletala, ki prenašajo lahko 3 do 4 tone razstreliva na velike daljave. Ruske letalske tvornice so zgrajene daleč od meje, tako da so pred sovražnimi napadi skoro popolnoma varne. Značilno je tudi to, da je v ruskih letalskih tvornicah zaposlenih vedno manj tujcev, ker je že domačih strokovnjakov dovolj na razpolago.

Srbije. »Narodna odbrana« ni poznala nobenih političnih strank in nobenih družabnih razlik: v njej so delovali politiki vseh strank in kulturni delavci, študentje in kmetje, bogatini in siromaki. »Narodna odbrana« je poznala samo eno geslo: Vse za čast in veličino srbskega naroda!

V tem geslu je tičala vsa skrivnost ogromne moralne sile, ki jo je imela »Narodna odbrana« na ves narod. Političnega strankarstva, umazanega koristolovstva ali osebnih ambicij posameznih članov »Narodne odbrane« nikoli ni poznala in še manj priznala in zato si je ohranila svetlost svoje sijajne prošlosti neomadeževano do danes. In če bo ta najpomembnejša narodna organizacija vztrajala na tej poti tudi nadalje — in to bo! — jo čaka brez dvoma še velika in važna vloga v našem narodnem življenju in sijajna bodočnost.

Ko prečitaš Kmetški list, da ga prečitaš tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev.

Antonin Švehla †

Padel je največji tvorec kmetске демокracije in slovanskega agrarizma — Padel je vodja in prorok množic kmetскеga ljudstva

Težko je zadela ves češkoslovenski narod smrt Antonina Švehle, enega največjih češkoslovenskih mož, politika, državnika in vodjo vzorne češkoslovaške kmetске stranke. Smrt tega moža pa ni v nič manjši meri zadela vsega slovanskega kmetskega ljudstva — poljskega, jugoslovanskega in bolgarskega. Padla sta Aleksander Stambolijski in Stjepan Radić; zdaj je padel še Antonin Švehla. Padli so možje, stebri, voditelji slovanske kmetске демокracije, padli so možje, ki jih večjih Slovani nismo imeli in ki so v sebi globoko nosili kmetsko misel in jo vsepovsod plodno sejali. Padlo je utelešenje kmetске misli, utelešenje političnega, kulturnega, gospodarskega in socijalnega gibanja kmetских množic. Padli so možje, ki so visoko nosili luč kmetске демокracije, luč, s

teri predsednik je bil Antonin Švehla nad 20 let. V tej dobi je bil kot vodja vsestranskega akten: politično, gospodarsko, kulturno in socijalno. Imel pa je eno veliko lastnost, ki je celo vodilni ljudje iz njegovega gibanja niso razumeli, bil je namreč mož in vodja velikega formata, stvari je gledal in ocenjeval s širokega vidika, z vidika vsega naroda in države. Prav zaradi te lastnosti — politične visokogradnosti in demokratičnosti — je ob postanku češkoslovaške države priporočil v mladi državi svoji stranki in kmetskemu gibanju vodilno vlogo, ki je postavila Švehlo na vodilno politično mesto v Češkoslovaški kot ministrskega predsednika. Na tem mestu je postal Švehla zaslužen ne le za svojo stranko in kmetsko ljudstvo, marveč za ves

narod in državo. Naporno delo pa je v letu 1929 zlomilo njegove telesne sile in 12. t. m. utrnilo njegovo življenje.

Ob smrti tega velikega moža, ki je s svojo širokogrudnostjo in prirodno inteligenco ustvaril vsemu češkoslovenskemu narodu velike stvaritve, se je sklonil ves narod pod pezo žalosti ob tej bridki izgubi svojega najboljšega in enega največjih mož in sinov. Pod pezo žalosti pa so se sklonile ob tej izgubi tudi kmetске množice ostalih slovanskih narodov, združene v močno osrednjo organizacijo »Mednarodnega agrarnega biroa«, ki ga je Švehla osnoval. Veličasten pogreb, ob sožalju iz vse Evrope, je končal telesno bivanje Antonina Švehle. Mi, slovanski kmetje in kmetски delavci pa smo dolžni, da naprej nosimo in svetimo z lučjo, ki jo je živo prižgal pokojni Antonin Švehla — lučjo kmetске демокracije; s tem se bomo oddolžili velikemu Slovanu, preprostemu kmetu, kmetskemu geniju.

Pogreba se je udeležila iz Jugoslavije več članska kmetaska delegacija.

Zveza živinorejskih organizacij, Ljubljana:

O urejenih gnojiščih in gledališčih

ali odgovor na članek g. A. Lajovica v »Jutru«, dne 10. decembra 1933.

Ker naš kmetovalec še do danes nima svojega zastopstva, ki bi mu varovalo mirno življenje pred pošastjo krivice, smatramo za svojo dolžnost, da sami branimo življenske pravice, ki nam pripadajo po vseh božjih in posvetnih zakonih. V »Jutru« z dne 10. XII. t. l. je izšel članek »Naše gledališče v nevarnosti« izpod peresa g. A. Lajovica, v katerem se povdarja načelo, da se pri nas javna sredstva vse preveč uporabljajo za povzdigo gospodarstva in premalo za duševno kulturo.

Nimamo namena podcenjevati važnosti kulturnih ustanov in osenčiti pomembnost duhovnega življenja naših mest, še manj bi se hoteli na njih škodo okoristiti, temveč podamo z naslednjim le par pojasnil, ker se večina naše inteligence ne zaveda, kaj je za življenje Slovencev pomembnejše in potrebnejše.

Živinoreja je v Dravski banovini tista gospodarska panoga, ki daje našemu podeželju vsakdanji kruh. Z izboljšanjem in racionaliziranjem naše živinoreje bi se lahko doseglo, da bi kmetovalec imel od te panoge še znatnejša sredstva, s katerimi bi lahko zadovoljil tudi kulturne potrebe, ki jih žal danes ne more, ker si le s težavo pribori komaj najpotrebnejši kruh.

Eden najvažnejših pogojev za donosnost živinoreje je gotovo izboljšano pridelovanje krme, kar je v tesni zvezi z urejenimi gnojišči. S postavko 280.000 — Din, ki je predvidena v banovinskem proračunu za ureditev gnojišč, je le malenkostno naznačena važnost, ki jo imajo ista v narodnem gospodarstvu Slovencev. Samo vrednost dušika v gnoju znaša po stanju živine v letu 1931. letno preko 330.000.000 Din, računajoč 1 kg čistega dušika 12 Din. Mirno lahko trdimo, da se vsled neurejenih gnojišč izgubi v zrak polovico vsebovanega dušika v vrednosti najmanj 150.000.000 Din letno. Če bi se posrečilo ves ta izgubljeni kapital uporabiti za izboljšanje pridelka na travnikih in njivah, bi naš kmetovalec lahko doprinesel na oltar slovanske kulture še marsikaj več kot pa par stotisoč dinarjev za ljubljansko gledališče.

Na žalost se pa velika večina naše inteligence niti malo ne zaveda, kje je jedro naroda in kje je potrebno najintenzivnejše delo za gospodarski in kulturni napredek Slovencev. Dokler se bo moralo naše podeželje boriti za skorjico vsakdanjega kruha, se tudi kultura njegova in naših mest ne bo mogla dvigniti.

V tem naziranju pa ne živimo samo mi,

ampak naj omenimo za ilustracijo samo en primer. V sosednji kulturni državi, kjer se vzdržuje gledališka umetnost na največji višini, je z zakonom urejena naprava gnojišč tako, da vsa dela finansira in izvaja prisilno država proti obveznicam izplačil in bodo po načrtu, ki se izvaja že 5 let v 10 letih urejena gnojišča na vseh kmetских gospodarstvih. Če bo oblast pri nas podpirala v naprej to akcijo z vsoto 280 tisoč Din letno, ne bomo dosegli urejenih gnojišč niti v 400 letih in 100 milijonski kapitali bodo še v naprej izgubljeni.

Vprašamo sedaj, kdo se bo tedaj brigal za življenje Slovencev, ko ga bodo sosedji gospodarsko tako nadvladali? Realna dejanja so za življenje Slovencev brez dvoma veliko večjega pomena, kot pa vzgoja takih bodočih voditeljev naroda, ki jim bo blesk in sijaj mesta pomembnejši kakor pa vsakdanji kruh njih očetov.

Tiskovne pravde so nevarne

V Zagrebu so doživeli pretekle tedne veleznimivo razpravo pred pristojnim sodiščem po zakonu o tisku.

Zagrebski časnikar g. Ivo Malinar je namreč objavil v listu »Jugoslovanski Lloyd« več člankov, kjer je skušal dokazati, da je zagrebski trgovec s premogom g. Grünwald pred leti prodajal državnim železnicam silno slab premog, namešan z blatom in kamenjem, po silno visokih cenah. Pri teh dobavah so igrale — po trditvi g. Malinarja — tudi podkupnine važno vlogo.

Zaradi teh člankov je g. Grünwald vložil tožbo proti g. Malinarju po zakonu o tisku (zaradi obrekovanja).

Za g. Malinarja so izpovedale razne, zelo ugledne priče, prav ugodno. Zaslišan je bil g. Franič, bivši ravnatelj drž. železnice v Zagrebu, zaslišan je bil g. Vargazon, ki je tudi precej časa služboval v Zagrebu pri železnici, potem inženir dr. Turina in drugi. Njihove izpovedi so bile naravnost porazne, a po mnenju sodišča še vedno premalo. Sodišče je namreč izreklo, da se g. Malinarju dokaz resnice ni posrečil in je g. Malinarja obsodilo na občutno kazen.

To poročamo zaradi vseh tistih gospodov v naši deželi, katerim pisanje našega lista nikdar ni dovolj ostro. Tem povemo tole: Ostro pisati je lahko, ampak nositi posledice je težko!

katero so svetili v temo in globine. Ostale pa so velike in neprecenljive tvorbe, ki so jih ti trije kmetски možje ustvarili v svojem življenju v korist in blagobit kmetskega ljudstva. Te tvorbe in stvaritve, duh in ideje teh treh mož bodo slovanskemu kmetskemu ljudstvu orožje v nadaljnji borbi za obstoj in zmago kmetске misli, kmetске демокracije.

Vodja Antonin Švehla je preminul v najlepši svoji moški dobi, star 60 let. Rodil se je 15. marca 1873 v vasi Hostivař, kjer je pričel že v zgodnji mladosti gospodariti kot samostojen kmet na domačem gospodarstvu. Že v mladosti se je mnogo bavil z organizacijskimi in kulturnimi vprašanji kmetskega ljudstva. Njegovo zanimanje in skrb pa sta veljala tudi delavstvu. Posebnih šol A. Švehla ni imel, pač pa je bil obdarjen z nenavadno silno prirodno inteligenco in brihtnostjo, s katero si je potom samovzgoje pridobil široko obzorje. Še zelo mlad je stopil v politično življenje, kjer je seveda pričel borbo proti stari in okosteneli »kmetски aristokraciji«, ki je takrat vodila kmetsko gibanje na Češkem. Mlad, poln življenja, politične svežosti in velike široke izobrazbe, se je Švehla postavil na čelo reformativnega mladega kmetskega gibanja, ki ni gledalo v kmetskem gibanju gibanja velikih kmetov, marveč je skušalo pritegniti in aktivizirati male kmete in kmetске delavce.

Ta novi nazor v kmetskem gibanju je kmalu zrušil »stare« ter priporočil mladim vodstvo, v čigar čelu je stal pokojni Švehla. Iz stare, konservativne stranke je postala nova, moderna ljudska kmetaska stranka, ka-

Važen opomin

za one, ki imajo opravka z vojaštvom.

Poveljstvo Dravske divizijske oblasti objavlja:

»Opozarjajo se vse osebe, ki morajo narediti gotova vprašanja (poziv na vežbo, regrutacijo, vojniko ali podobno) z vojnimi oblastmi (štabor komande dravske divizijske oblasti in s komandami ljubljanskega, celjskega in mariborskega vojnega okruža), da jim intervencija raznih birojev in oseb ni potrebna, temveč jim je celo škodljiva.

Vsako, kdor ima službene opravke z vojnimi oblastmi, naj se obrne ustmeno ali pismeno neposredno nanje, pa bo njegovi po zakonu utemeljeni prošnji ustrezno.

Ta objava vojaške oblasti je utemeljena s tem, ker so se pojavili v deželi ljudje, ki vzdržujejo celo svoje posebne pisarne (biroje), kjer obetajo ljudem vse mogoče olajšave v vojaški službi, seveda proti precej visokim nagradam. Vsa taka »posredovanja« pa so nepotrebna in vsako namigavanje takih sleparjev na njihove »dobre zveze« z raznimi visokimi osebami v vojaški službi so gole izmišljotine, preračunane samo na izvabljanje denarja od lahkovernih ljudi.

Poslovanje vojaških oblasti je danes tako urejeno, da nihče ne potrebuje nobenega »posredovalca«, če je njegova želja ali prošnja utemeljena v zakonu. Kar pa ni utemeljeno v zakonu, tega tudi vojaška oblast ne more izpremeniti, najmanj pa kakšen nepoklican in sleparski »posredovalec«.

Nikar torej ne zametujte svojega denarja na razne sleparske »firme«.

★

Amerika zopet pije

V Zedinjenih državah Severne Amerike je veljala do 5. decembra letos prepoved točenja alkoholnih pijač (»prohibicija«). 5. decembra pa je ta prepoved bila ukinjena in Amerikanci »ga« sedaj zopet lahko svobodno in neovirano pijejo ...

Dan, ko so začeli krčmarji zopet točiti alkoholne pijače javno, so praznovali Amerikanci na skoro kar divji način. Takega veselja ljudje že dolgo niso doživeli. Povsod so prirejali slavnostne sprejeme, hiše so bile razsvetljene, gostilne in točilnice pa so bile nabito polne »žejnih« in razposajeno-veselih ljudi.

Država pa je tudi zadovoljna, ker računa, da bo dobila okoli 600 milijonov dolarjev carine na alkoholne pijače, ki jih bodo v Ameriko pripeljali iz tujine. Domače zaloge so namreč bile mnogo premajhne!

Računajo pa tudi s tem, da se bo vsled dovolitve točenja pijač znatno zmanjšala brezposelnost, ker bo v pivovarnah itd. našlo dela na stotisoče ljudi.

★

Lepši časi za ruskega kmeta?

Znano je, da je za nov gospodarski red v Sovjetski Rusiji moral doprinesiti največje žrtve uprav ruski kmet. Namesto da bi po revoluciji postal samostojen gospodar na zemlji ter tako neodvisen od kogarkoli, je postal »stroj« v celokupnem novem gospodarskem sistemu. Vsa zemlja je bila socializirana (podržavljena), kmet pa je postal na tej zemlji le »delavec«, ki pravzaprav ni mogel razumeti za koga dela in se ubija s težkim vsakdanjim delom. Nič čudnega, če je vsled tega prišlo često do kmetških uporov, ko so kmetje zase zahtevali svobodo in neodvisnost.

Končno je morala pod tem pritiskom kloniti vsa komunistična diktatura. Kmetškega pritiska ni bilo mogoče drugače odbiti, ko da so se komunistični vlastodržci vdali. In prav te dni beremo, da sta Stalin in Molotov podpisala ukaz

osrednjega odbora komunistične stranke, po katerem je dovoljeno poedinim kmetom iz kolektivnih gospodarstev svobodno prodajati in trgovati zlasti z žitom. S tem so ruski kmetje v svoji vztrajni borbi priborili znatno zmago, ki pa je šele začetek konsolidacije in urejevanja razmer v Rusiji, kjer delavstvo polagoma le uvideva, da se brez kmeta in mimo kmeta ne da ničesar urediti.

★

Prezident Masaryk napoveduje lepše čase

Nad osemdeset let stari prezident češkoslovaške republike Tomaš Masaryk se tudi danes ves čil in mladosten zanima ter bavi s težkimi vprašanji, ki dandanes tarejo ves svet. Prav te dni je v razgovoru s časnikarji izrazil svoje mišljenje glede vprašanj naše dobe. Zaslužni pobornik svobode in demokracije je ob tej priliki izjavil svojo trdno vero, da bo ljudstvo brez vojne in vojnih grobov prekoračilo in preživelo današnjo dobo ter ustvarilo trdne temelje za boljšo bodočnost. Ljudstvo je danes obubožano ter nima denarja za vojno, je pa že toliko izobraženo in napredno, da bo znalo mirnim putem, brez krvoprelitja urediti današnje razmere ter vsa sporna vprašanja med posameznimi narodi.

★

Slabi časi v Ameriki

V mestu Chicago III. prodaja davčna oblast naenkrat 650.000 parcel zemlje, ker lastniki niso plačali vseh davkov že od leta 1931. Prizadetih sta skoraj dve tretjini lastnikov hiš v mestu in okolici. Med drugim je tudi 5.000 parcel, ki so last navidez bogatih železniških družb, ki pa so vsled težke krize in razmer, ki vlada v Ameriki, skoraj obubožale.

Torej ne samo pri nas, temveč tudi v nekdanji bogati Ameriki gre zemljiškim posestnikom težka za obstoj.

★

Silni porast prebivalstva

Nobeno mesto na svetu ne raste s toliko naglico kot Moskva. Na prebivalstvu poraste vsak mesec za okoli 25.000 ljudi. Gradijo se stavbe sicer z divjo naglico, vendar pa vedno primanjkuje stanovanj. Moskva je v zadnjih 16 letih po prebivalstvu porasla od 800.000 na 3 milijone. Ta ogromen porast je posledica velike industrializacije, ki je pritegnila v mesto na stotisoče delovnih moči.

★

Kje ni krize?

Dandanes se je ta »kriza« razlezla po vsem svetu. So sicer še na svetu srečni ljudje, zemljski raj pa vlada na Salamonskih otokih v Tihem oceanu. Na tem otoku živi brezskrbno 93 tisoč ljudi, obvarovanih pred to našo »svetovno krizo« ter oddaljenih od »težkih problemov«. Na otoku ni bank, ni tvornic, in kar je najmenjše: ne davkov ne dolgov. Seveda tudi brezposelnosti ne. Kdor dela kot delavec ali uradnik dobi od delodajalca hrano, obleko, tobak, milo, skratka vse, kar potrebuje. Vsak prebivalec otoka ima tudi košček zemlje ter prejema določeno letno plačo 50 dolarjev. Pridni imajo pa še možnost, da si ta raj in srečo še povečajo z delom.

★

V Sibiriji pustoši in vlada oster mraz

V notranji Sibiriji je minule dni zavladal strašen mraz, ko je v enem dnevu padla toplota na 30 do 35° pod ničlo. Ker ni bil na ta hipen nastop mraza nihče pripravljen, je bil učinek grozen. Po novih industrijskih središčih je po lesenih barakah zmrznilo mnogo ljudi. V mnogih fabrikah, ki se niso nadejale tako ostre in zgodnje zime, je bilo delo popolnoma ustavljeno. Na ogromnih kolektivnih veleposestvih pa je zlasti prizadeta živina.

Važno za upokoјence

Pretekli teden je finančni minister predložil Narodni skupščini predlog finančnega zakona za bodoče proračunsko leto. To, kar je predložil g. minister Narodni skupščini, sicer še ni zakon, ampak je še le predlog; vendar pa bo upokoјence zanimal odstavek, ki govori o upokoјencih, ki imajo poleg pokojnine še kakšno drugo javno službo za postranski zaslužek.

Predlog g. fin. ministra se glasi: »Državni in samoupravni upokoјenci ne morejo biti zaposleni pri državnih podjetjih in v državni službi sploh. Državnim in samoupravnim upokoјencem, ki so zaposleni pri banovinah ali občinah, odtod njihovi podjetjih v položajih, ki ne dajejo pravice do pokojnine, se bodo za dobo, dokler so v tej službi, znižali pokojninski prejemki z izjemo rodbinske draginjske doklade, in sicer za eno četrtino vsem onim, kojih mesečni brutto-dohodek od te postranske službe znaša 600 do 1500 Din, za eno tretjino, ako znaša zaslužek 1500 do 2500 Din ter za polovico pri zaslužku od 2500 do 5000 Din. Upokoјenci in invalidi, ki so zaposleni v državni ali samoupravni službi ter imajo od tega mesečno nad 5000 Din brutto-dohodka, izgube za to dobo vso pokojnino.«

Podoba je, da je ta predlog prvi plod borbe proti »dvojnemu zaslužkarjem«, ki se že dolgo bi je vsled brezposelnosti tudi pri nas. Zakonske predloge proti dvojnemu zaslužkom so sprejeli kot zakone tudi že v Avstriji in na Češkem in ni izključeno, da bo ta predlog sprejet tudi pri nas.

★

Konkurz »Vzajemne pomoči«

S sklepom St. 17-33-2 okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 12. decembra 1933 je otvorjen nad imovino Vzajemne pomoči, reg. pom. blagajne v Ljubljani, konkurz. Upniki naj prijavijo svoje terjatve okrožnemu sodišču v Ljubljani najkasneje do 28. februarja 1934. V prijavi, ki jih je vložiti v dveh enakoglasnih izvodi, morajo upniki točno navesti znesek, ki ga terjajo, dan njegove zapadlosti in pravni naslov, na katerega opirajo svoje zahteve, ter navesti o obstoju terjatve dokaze. Prijave morajo biti kolkovane in sicer prvi izvod prijave, če znaša terjatev do Din 300, z 5 Din, čez Din 300 do Din 1000 z Din 10, čez Din 1000 do Din 5000 z Din 15, čez Din 5000 do Din 10.000 z Din 20, čez Din 10.000 pa z Din 25, medtem ko mora biti drugi izvod prijave kolkovan z Din 5; vsaka priloga pa mora biti kolkovana z Din 2. Prijave, ki ne vsebujejo potrebnih podatkov in niso potrebno kolkovane, se ne bodo upoštevale. Stranke naj se radi pojasnil ne obračajo niti na sodišče niti do konkurznega upravitelja, ker je vsako odgovarjanje na vprašanja pri ogromnem številu upnikov nemogoče.

★

Agrarna reforma za generale in aristokracijo

Eno najtežjih življenjskih vprašanj nemškega kmetškega ljudstva je vprav agrarna reforma. V Nemčiji se agrarna reforma, razen malih poskusov, ni uveljavila, mali kmetški človek ni prišel do zemlje, ki jo mora še danes obdelovati ne zase, marveč za gospoda veleposestnika. Ko je sedanji Hitlerjev režim agitiral zase, je med kmeti pridobival volivce z geslom »za agrarno reformo«. In kmetje so verjeli. Zdaj, ko je režim na vladi pa je čisto pozabil na svoje obljube in na kmete, ki težko čakajo na košček svoje zemlje. V Nemčiji še vedno ne vlada ljudstvo, marveč takozvana »boljša višja« plast. Zato nas ne presenečajo poročila, da se zdaj temu zdaj onemu, iz »boljše družbe« podari veleposestvo v last in užitek. S tem se sicer ustvarja nova fevdalna gospoda, toda nemški kmetje tega gotovo ne bodo mirno prenašali; njih želje po agrarni reformi se utegnejo spremeniti v odločen nastop.

Vesele božične praznike

vsem svojim naročnikom, dopisnikom in prijateljem želita

Uredništvo in uprava.

Ivan Albrecht:

Kmetova božična pesem

Popolna dva, kam hočela
v hrumečem mesu sred noči?
Prostora ni tu med ljudmi,
ki jih je zmamil blesk sveta.

Popolna dva, poslušajta:
Na samem zunaj hlev sloji,
pastir ubožen v njem živi,
s pastirjem krotka čredica.

In gresla tja popolna dva.
Pod bomo streho sred noči
se jima božji Sin rodi.
Pastir in mala čredica

Ga v revnem domu čuvala.
Tu črna noč se razsvetli
in Dele božje se smeji
in mir svoj najprej bornim da

vsem poznim vekom za spomin,
da lrdi delo pridnih rok
spoštuje sam nebeški Bog
in Jezus ž njim, edini Sin.

Dva fisoč let — in še velja:
Iz lrdih žuljev kmetjskih rok
preliva v svet se krog in krog
dih blagoslova božjega...

★

Betlehemska uspavanka

Dele bellehemsko, spi!
Sladke, rajske sanjaj sanje,
naj ne moči Ti oči,
videz hudega, spoznanje.
Smeš naj lica Ti odeva,
v mlademu srcu up kalí,
duh naj Tvoj ne vidi dneva,
ko boš bičan od ljudi...
Ko Herodež smrt oznanja,
ko Jeruzalem kriči,
dušica naj Tvoja sanja
o ljubezni, radosti!

Oriša Koritnik.

Božično premišljevanje

»Mir ljudem, ki so dobre volje, so pred 1933 leti peli angeljci, ko se je rodil Odrešenik. Komaj pa je ta zagledal luč sveta, že se je v glavi Herodeža porodila zavist, strah in sovraštvo. Pomoriti je dal nedolžno dečo, da bi onemogočil udeleževanje propovednika pravice in obsojevalca krivice.

Mir ljudem, ki so dobre volje, kličemo tudi še danes in pojemo slavo vsem onim, ki se ne-sebično bore za človeške pravice tlačenen proti onim, ki žive v izobilju na tuj račun. Proti onim, ki v dobi največje bede širokih narodnih plasti ne vidijo razen sebe nikogar in ki odjedajo nedolžnim otročičem zadnji kosček kruha iz ust.

Proti onim, katerim niti to ne zadostuje, temveč pripravljajo nova klanja med narodi,

vlivajo kanone, grade podmornice in izdelujejo najhujše strupene pline itd.

Dolga tisočletja so pričakovali in končno dočakali Odrešenika. A ko so ga imeli med seboj, so ga izdali, zasmehovali in križali. Njegovi najožji.

In zopet drugo tisočletje čakamo nekoga, ki naj nam bi izvojeval pravico in resnico. Bog ve, kaj bi naredili z njim, če bi prišel med nas?

Božične misli

Praznik miru in sprave. — Naš notranji prepород. — »Več src!«

Življenje, kakor ga opazujemo danes okoli sebe blizu in daleč, nam kaže silno žalostno sliko, skoraj bi rekli obupno sliko. Boj vseh proti vsem divja na celi črti z vso neizprosno; človek proti človeku, narod proti narodu, države proti državam. Podoba je, kakor da je v ljudeh zamrlo vse, kar je lepega in plemenitega, zato pa vedno bolj prevladuje najkrutejša sebičnost in vsi tisti nagoni, ki ponižujejo človeka pod žival.

Tako pa ni samo danes; tudi pred 2000 leti je bilo tako, če ne še hujše. Tudi takrat je bleščal nad svetom lesk površne, zunanje grško-rimske kulture, a ves tisti sijaj ni mogel pokriti strahovite notranje razvrzanosti v človeških dušah in srcih, ki je na las podobna današnji, tako da je ves tedanji svet bolešno vzdihoval: Kje je tisti, ki nam bo vrnil naš notranji mir? Kje je Odrešenik?

Zgodovina nam pripoveduje, kako so eni gledali svojega Odrešenika v mogočnem rimskem cesarju Avgustu, ki je vrnil tedanjemu svetu zunanji mir. Krvavo orožje je res začelo počivati, a svetu še ni bilo zadoščeno. Moral je priti tisti, ki je dal svetu notranji mir, ki je učil ljudi, naj si bodo bratje med seboj, ki jih veže ljubezen do bližnjega in človekoljubje.

Ideja človekoljubja in bratstva — to je bila tista velika in odrešilna misel, ki je morala prekrasiti ves svet, če se je hotel rešiti. Toda ta nauk je bil previsok in premogočen, da bi ga bil mogel svet doumeti kar čez noč v vsi njegovi globočini. Temu vzvišenemu nauku so se uprle vse človeške strasti in silna borba med človeško

Kmetjski življenj naj v teh praznikih miru in sprave pregleda sebe in svojo okolico. Vsaj mi izločimo judeže in herodeže, hujšake in natočevalce, da bomo očiščeni stopili v enotno prežet zbor, složen v hotenju in stremljenju za našo skupno bodočnost.

Ako letošnji Božič prinese vsaj ta preokret, tedaj ne bi mogli lepše proslaviti praznikov miru in sprave.

Tine.

strastjo in idejo bratstva in človekoljubja se nadaljuje z nezmanjšano silo še dandanes.

Zakaj? Takrat, ko se je rodil Odrešenik, pravi staro izročilo, so se oglasili v višavah angelski glasovi, ki so peli: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! To se pravi: Če hočete srečo in mir, imate oboje lahko, samo če hočete! Hoteti je treba in dobro voljo je treba imeti in konec bo vseh krvavih vojn, konec pa tudi osebnega sovraštva in vseh razprtij med nami!

Dobra volja do miru, do zunanjega in do notranjega, pa je tisto, kar tudi današnjemu svetu manjka. Pomanjkanje trdne in odločne volje nam ustvarja že na tem svetu pravi pekel; nam, narodom in državam. Sosedje, ki imajo trdno voljo živeti v medsebojnem miru, svojo voljo tudi lahko uveljavijo, samo če hočejo, kajti »odrešenec je v nas samih in samo od nas in od naše dobre volje je odvisno, ali se hočemo med seboj sovražiti, ali pa uveljavljati tudi v praksi veliko idejo bratoljubja in človečanstva.

V miru in slogi bomo živeli, ko bo človek človeku ne volk, ampak — človek! To je tista velika misel, ki se poraja vsako leto enkrat v človeštvu že nad 2000 let, ki pa je ostala žalibog do danes le — misel, ker manjka svetu dobre volje za njeno uresničenje.

Uresničena pa bo ta velika misel takrat, ko nas ne bo mamil več blesk in sijaj naše zunanje kulture, ki je plod razuma, ampak ko se bomo začeli zavedati silne vrednosti srčne izobrazbe in preosnove vse naše miselnosti in vsega našega čutenja in hotenja. Takrat bomo ne samo vedeli, ampak tudi čutili, da smo in da moramo biti ljudje med ljudmi.

M. M.

Agrarnim interesantom za Božič

Za letošnji Božič je izdala Zveza slovenskih agrarnih interesentov obširno in lepo knjigo o vprašanju agrarne reforme v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji ter o zvezinem delu od njene ustanovitve dalje.

Podpredsednik »Zvezec« g. Albin Prepeluh je zbral vse tozadevno gradivo, statistiko in podatke, ga vestno in temeljito uredil ter povezal v knjigo. Agrarni interesenti smo mu za njegovo delo in trud hvaležni, saj je spravil z njo v javnost ogromno tihega in skritega dela ene najvažnejših gospodarsko-socialnih organizacij, ki so kdaj obstojale med slovenskim narodom.

Zveza slovenskih agrarnih interesentov je organizacija našega malega kmeta in kmetijskega delavca, ki tvori večino slovenskega naroda!

Zato pa mora zanimati vprašanje, ki bitno zadeva življenje našega malega človeka, vsakogar, ki se sploh zanima za naše javno življenje.

Naša narodna svoboda in neodvisna narodna država je postavila kot prvo na dnevni red vprašanje agrarne reforme, to je vprašanje pravične razdelitve zemlje med kmetjsko ljudstvo. Od pravične rešitve tega vprašanja zavisí ureditev in preskrba kruh stotisočim našega naroda, zavisí vprašanje njegove kulture, narodne zavesti ter moč in odpornost države.

Osamljena je stala v tej borbi »Zveza slo-

venskih agrarnih interesentov« brez podpore javnosti in časopisja. Koliko gorja in trpljenja, koliko preganjanja so pretrpeli njeni člani od tujca veleposestnika. Nikdar preje niso naši ljudje doživljali tolikega narodnega ponižanja od tujca, kakor v svobodni državi.

Solznih oči so prihajali mali kmetje, agrarni interesenti tam od Kočevja, okolice Maribora in Ptuja in pripovedovali krivice, ki se jim gode in ponižanja, ki jih trpe od tujega veleposestnika. Človeku se je krčilo srce in pesti, ko je poslušal te žalostne zgodbe. In kar je najhujše bolelo, niti pri lastnem človeku, pri sonarodnjaku agrarni interesenti niso dobili razumevanja.

Neki slovenski javni in narodni delavec mi je nekoč pisal, ko sem se z vso odločnostjo vzemal za agrarno reformo in za ubogo tlačeno rajo, da mi ne bo dobro, če se bom mešal med otrobe.

Z vztrajnim in neumornim delom je »Zvezec« podučila svoje člane o njih zakonitih pravicah, ščitila pri oblasteh njihove interese in budno spremljala izvajanje agrarne reforme ter s svoje strani predlagala potrebne mere za popolno in pravično izvedbo agrarne reforme. — Mnogo se je od tedaj zboljšalo in marsikaka krivica je bila popravljena.

Kakšen je danes položaj agrarne reforme

» Sloveniji? Od 207 veleposestev, ki so bila vzeta pod agrarno reformo, jih je bilo le 84, pri katerih se je presežek obdelovalne zemlje nad 75 ha maksimuma razdelil med agrarne interese. Ostalih 123 veleposestev ni prišlo v poštev, ker so imeli manj ko 75 ha obdelovalne zemlje.

Kr. banska uprava je utrdila objekte pri 77 veleposestvih. To delo dobro napreduje in bo predvidoma tokom prihodnje pomladi dokončano.

Ambulantne komisije so utrdile šele okrog 10 odstotkov objektov. Od teh največ v Prekmurju.

Tam se delo bliža koncu in se bo pričelo v najkrajšem času s izdajanjem eksproprijacijskih odlokov in s prepisovanjem v zemljiško knjigo. To delo počasneje napreduje, ker je zvezano z odmero in zamejčenjem parcel.

Upravičeno pričakujemo, da bo vsa za agrarne interese oddeljena zemlja v prihodnjem letu zemljejnizno prepisana na nove lastnike in agrarna reforma po 14 letih likvidirana!

Vprašanje razlaščenih gozdov še ni rešeno.

Od 13 veleposestev je kmetijsko ministrstvo odredilo prevzem razlaščenih gozdov na 6 veleposestih. Na pritožbo veleposestnikov je Državni svet razveljavil tri prevzemne odloke, vsled česar se je moral prevzem od strani začasne državne uprave odgoditi.

Za ostalih 7 veleposestev ministrstvo sploh še ni odredilo prevzema.

Nestrpno čakamo prevzemnih odlokov. Sedanje stanje je nevzdržno. Agrarni interesi ne dobivajo sedaj iz veleposestniških gozdov niti ono potrebno kurjavo in steljo, ki so jo dobivati skozi stoletja po dnevi tržni ceni. Vsled zavlačevanja trpe tudi razlašeni gozdni kompleksi, ker sekajo veleposestniki v teh delih večina letno dovoljene količine lesa. Nobenih razlogov ni in jih tudi biti ne sme, ki bi preprečevali takojšnjo odreditev prevzema vseh po zakonu razlaščenih gozdov.

Naj nam tudi v tem pogledu prinese letošnji Božič razveseljivo rešitev.

NAŠA NOVA PRATIKA je izšla.

Vsak bo zadovoljen z njo. Vsebinska je izbrana za podeželske razmere. Izredno je praktična in podučna za našega kmetijskega človeka, o čemer se vsak lahko sam prepriča. Stane Din 5.—. — Zaloge je omejena, zato treba takoj naročiti. (Trgovci znaten popust.) Sprejemamo še stalne zastopnike in preprodajalce. — Pišite na: Uprava „Naše nove pratike“, Ljubljana, Pražakova 8.

Indija zapušča preroka in voditelja Gandhija?

Čedalje bolj se izkazuje, da politična taktika v borbi za indijsko osvoboditev, ki jo je vodil in vodi znani narodni voditelj Gandhi, ni prinesla zaželenega uspeha. Ves odpor organiziranega indijskega ljudstva, boj kot angleškega gospodarstva in večkratne gladovne stavke voditelja Gandhija, vse se je razbilo ob trdni angleški politični in vojaški sili. Po tem ogromnem ljudskem naporu, ki pa je bil zaman, so se pričele široke ljudske množice obračati v drugo smer, na novo pot narodne osamosvojitve. Od politike splošnega odpora proti angleškemu imperijalizmu, prehajajo k politiki demokratičnega sodelovanja, od katerega si obetajo Indijci zmago. To novo politiko je potrdilo tudi desno krilo indijskega kongresa, kjer je bilo sklenjeno ustanoviti novo indijsko demokratično stranko, ki ne bo nič manj bojovita, toda pozitivno bojovita. Novo gibanje daje slutiti, da se je ljudstvo naveličalo ter tudi izžrpalo v neprestanem negativnem odporu ter pod silo razmer zapušča voditelja Gandhija in njegov način borbe za indijsko nacionalno svobodo.

Mladina

Zdrave in vesele božične praznike želi vsem tovarišem in tovarišicam in vsem prijateljem kmetijskega gibanja

Zveza kmetijskih fantov in deklet
v Ljubljani.

★

Naše najvažnejše mladinsko delo

Leto se bliža koncu. Vsi naši tovariši in tovarišice, organizirani v »Društvih kmetijskih fantov in deklet«, bodo v tem in naslednjem mesecu nekoliko »izpreženi« iz težkega, truda-polnega fizičnega dela. Toda mi smo mladi, mi smo pogumni in korajžni, zato ne bomo šli zdaj lepo po »meščansko« počivat ter se zabavat; mi smo resni, ker vidimo pred seboj težko našo bodočnost; mi smo mladi, odločni in nepopustljivi borci za zmago naše ideje, našega kmetisko-delavskega mladinskega gibanja. Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali! — Kakor bomo zdaj delali, taka bo naša bodočnost in bodočnost vseh, ki še za nami prihajajo iz slovenskih vasi, iz kmetijskih domov, bajt in koč. Ker pa smo pogumni in odločni, se ne bojimo odgovornosti za našo kmetisko-delavsko bodočnost, zakaj mi bomo za to bodočnost, za zmago naše svetle ideje, za zmago kmetisko-delavske pravice vedno delali in spet delali v naših organizacijah, delali za svojo izobrazbo, ki je največje in najuspešnejše orožje za zmago. Naša draga »Društva kmetijskih fantov in deklet« se bodo zdaj naravnost lačno vrgla na delo. Tečaji, knjižnice, sestanki, predavanja; vsega se moramo poslužiti, da bomo čimbolj »oboroženi« za bodočnost, da bomo čimbolj sposobni in močni v svoji organizaciji in svoji izobrazbi.

Mi, mladi fantje in dekleta, se bomo zdaj najuspešnejše posvetili delu v svojih organizacijah. Po končanem težkem fizičnem delu bomo vsi »vpregli« našega duha in možgane. Organizacije morajo naravnost žareti od kulturnega in socialnega našega udejstvovanja. Šolali bomo sami sebe; v naša »Društva kmetijskih fantov in deklet« pa skušali pritegniti vso kmetisko-delavsko mladino, ker je njeno edino mesto v našem gibanju in nikjer drugje. Vsi fantje in dekleta moramo biti složno združeni in organizirani v enem samem gibanju; in dolžnost vsakogar nas je, da kar največ k temu doprinese, kajti mi smo tudi neustrašni agitatorji naše misli.

Dosti je dela v sedanji naši zimski kulturni in prosvetni sezoni. Ker pa se pravkar približuje konec leta, je v tem delu naša največja dolžnost in skrb — delo za naš tisk, za naše največje in najboljše orožje. Čas je, ko se obnavlja naročnina ter pridobivajo novi naročniki. Tega časa ne smemo zamuditi, če nečemo škoditi svojemu gibanju in samemu sebi. Kaj nam pomaga še tako močna organizacija, če pa nimamo močnega svojega lastnega tiska; zakaj dandanes je največja sila na svetu časopisje, ki ustvarja javno mnenje ter urejuje vse gospodarsko, kulturno in politično življenje človeške družbe. V tej družbi pa hočemo in moramo tudi mi odločati in govoriti — in najuspešnejše bomo govorili in odločali s svojim tiskom. Zato je uprav zdaj naša največja dolžnost in skrb: delo in agitacija za naš kmetisko-delavski tisk. Vemo, da je edini naš tisk »Gruda«, »Kmetijski list« in »Kmetijska Matica«; zanj velja torej naša največja skrb in dolžnost. Ta tisk moramo razširiti v vsako slovensko kmetisko-delavsko hišo, vsak kmetisko-delavski človek mora biti njegov naročnik. Iz našega podeželja je treba iztrebiti vse, kar ni našega in kar samo ovira naš razvoj in razmah. Naše kmetisko-delavsko ljudstvo,

zlasti mladina, mora imeti močan svoj tisk, sicer bomo zmiraj odvisni od »uslug« in »miloštic«, ki jih je treba pa drago plačati. Mi hočemo in moramo tudi ustvarjati javno mnenje, mi hočemo odločevati s samostojnim in neodvisnim tiskom, zato delajmo zanj, za ta naš tisk: za »Kmetijski list«, »Grudo« in »Kmetijsko Matico«. Naj bo zato, fantje in dekleta, vsakogar med nami sram, ki bi si na vsakodnevno vprašanje: »Kaj sem danes storil za razširitev »Grude«, »Kmetijskega lista« in »Kmetijske Matice«, koliko naročnikov sem mu pridobil?« moral odgovoriti, da ni storil ničesar! Ta in pa naslednji mesec, tovariši in tovarišice, bodi naša največja skrb, skrb in delo za naš neodvisni in močni tisk.

—Z—

★

Kmetijski smučarji — na plan!

Naše lanske leto uspešno smučarsko mladinsko udejstvovanje večih »Društev kmetijskih fantov in deklet« se mora letos najmanj podvojiti. Prve izkušnje so zdaj za nami, prve težkoče so premagane. Toda mi se moramo v tej vrsti našega kmetijskega sporta še bolj uveljaviti, kajti smučanje ni meščanski monopol, na katerega bi mi gledali s tisoč predsodki. Smučanje mora, kot so tekme kosev in žanjic, postati vreden sestavni del našega kmetisko-mladinskega sportnega in kulturnega udejstvovanja. Poskrbimo torej, zlasti društva, ki imajo za to priliko, da se to čimprej uresniči. Naša slovenska zemlja je pozimi kot nalašč ustvarjena za smučanje: poskrbimo zato, da mi, člani kmetisko-delavskega mladinskega gibanja, da bo postalo smučanje splošni kmetijski in narodni sport. — Za vse informacije in pojasnila naj se tovariška »društva kmetijskih fantov in deklet« obračajo na »Kmetisko-sportni odsek Zveze« v Ljubljani, zlasti glede nabave smuč, smučarskega učenja ter prirejanja smučarskih tekem. Društva, kjer vlada veliko zanimanje, naj po možnosti organizirajo smučarske tečaje. Posamezni naši fantje pa naj pridno trenirajo za »Zvezno« prvenstveno tekmo v smučanju.

★

Ig pri Ljubljani. Na pobudo, ki so jo dala mnoga društva v pogledu prosvetnega in kulturnega dela na vasi v zimskem času, si je nadejalo to leto in vse hvale vredno nalogo za izobrazbo svoje mladine tudi Društvo kmetijskih fantov in deklet na Igu, katero si je osnovalo že prav lepo urejeno knjižnico, katera posojuje knjige vsako nedeljo od 9.—10. in od 11.—12. ure dopoldne med mladino in mladini naklonjene prijatelje. Sama predavanja niso dovolj, kmetiska mladina se mora izobraževati tudi na druge načine, od katerih najvažnejši je dober časopis, revija, predvsem pa dobra knjiga.

Ižansko okrožje zboruje. Na Štefanov dan 26. t. m. bo zborovanje Kmetijskih fantov in deklet na Igu, v narodni šoli. Začetek ob 1. uri popoldne. Za člane v Ižanskem okrožju organiziranih društev je udeležba strogo obvezna. Vabijo pa se tudi ostali fantje in dekleta in drugi prijatelji z naglimi koraki napredujočega kmetijskega mladinskega gibanja. Govorijo zastopniki Zveze kmetijskih fantov in deklet in drugi delegati iz Ljubljane.

Tomišelj pod Krimom. Na Sveti večer 24. t. m. priredi tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet igro: »Mlinar in njegova hči«. Začetek ob 8. uri zvečer v narodni šoli v Tomišlju. Vabljeni ste vsi, tudi naši oddaljenejši prijatelji, da se prireditve udeležite. Gostje iz drugih župnij se lahko po igri udeležijo polnočnice v naši farni cerkvi. — Odbor.

Vesele Božične praznike svojim znancem in prijateljem iz Loškega potoka želijo Alojzij Šega, Alojzij Baraga, Anton Šega, Ciril Šega, Alojzij Lavrič, Franc Zagar in Alojzij Ruparčič, vsi zaposleni v šumah Filipa Deutscha v Leniku.

Nova uprava Delavske zbornice v Ljubljani. Pretekli teden so volili novo upravo Delavske zbornice. Za predsednika je bil izvoljen g. Sedej, za blagajnika g. Čelešnik, tajnik pa ostane še nadalje g. Uratnik. Mesto podpredsednika ni zasledeno, ker ga je večina prepustila Narodni strokovni zvezi, ta pa se volitev ni hotela udeležiti.

Hud mraz v Nemčiji. Pretekli dnevi o bili tudi v Nemčiji jako mrzli. V nekaterih krajih je kazal toplomer do 20 stopinj pod ničlo.

Tobačni avtomati. Uprava državnih monopolov je zvedela, da nekatere osebe ponujajo prodajalcem tobaka na drobno avtomate za prodajo cigaret ter da te avtomate priporočajo in oglašajo celo v dnevnikih. Ker po zakonu o državnih monopolih nima nihče pravice brez posebnega dovoljenja monopola prodajati cigaret in drugih tobačnih izdelkov z avtomati, se opozarjajo prodajalci tobaka na drobno, naj se glede prodaje tobačnih izdelkov z avtomati poprej obrnejo na monopolno upravo, in sicer za vsak primer posebej, da dobe dovoljenje. Uprava državnih monopolov se še ni načelno odločila za noben avtomatski tip, ki bi bil primeren za prodajo cigaret, marveč šele preizkuša razne avtomate. Ko se bo odločila za tip avtomata, ki bo ustrezal vsem zahtevam, bo to razglasila preko oddelkov finančne kontrole in v dnevnikih.

Beračenje nese. Pretekli teden so prijeli v Ljubljani podjetnega uzmoviča, ki je na vprašanje, kaj da dela, mirno odgovoril: »I, kaj bom delal, če sem pa v 4 mesecih naberačil 7000 Din.« Ta odgovor je prav značilen za današnje razmere. Dokazuje namreč, da Ljubljana nima samo dobrega srca, ampak da tudi še ni tako »suha«, kakor ljudje stokajo, drugič pa dokazuje, da je brezposelnost danes pravzaprav najbolj dobičkanosni posel.

Drag sneg. Ljubljanska mestna občina je za pretekli četrtek izplačala za kidanje in odvažanje snega 18.000 Din. Sneg je odvažalo 80 voznikov.

STARI NAROČNIKI, potrudite se sedaj za božične praznike in pridobite vsak vsaj po enega novega naročnika »Kmetškemu listu«!

Volčja nadloga. Po Hrvatskem, v Bosni, v Slavoniji in na jugu naše države živi še dosti volkov, ki poleti niso baš nadležni, pozimi pa delajo kmetom veliko škodo. Nekatere občine so že priredile velike skupne love na volkove, a kljub temu ne mine dan, da volkovi ne odnesejo iz vasi bogatega plena.

Vesti iz sveta

V Point Pinos blizu San Franciscu v Sev. Ameriki je nastala na največji tankovi ladji »Emidioc« silna eksplozija, ki je zahtevala 40 človeških žrtv.

10 let je minilo te dni, kar je bila v ČSR postavljena prva radio oddajna postaja. Desetletnica je bila združena z veliko propagando za radio.

Gnezdo nemških vohunov so oblasti odkrile v Švici, kjer je bila pravcata centrala nemškega vohunstva za vse evropske države.

Daljni Vzhod — Sibirijo je pričela Rusija naseljevati. Naselitev je zvezana za naseljence z mnogimi podporami. Tako dobijo delavci 30 odstotkov večjo plačo, kmetje pa so za 10 let osvobojeni davka.

Konferenca Male antante se bo vršila v januarju v Zagrebu.

Ostra zima je v Karpatih povzročila tamošnjim kmetom mnogo škode; največje zlo pa so črede volkov, ki neprestano napadajo vasi.

Zenske lepotičenje ne velja le mnogo denarja, marveč tudi zdravja. V Newyorku je težko oboležlo mnogo žensk zato, ker so se z rdečilom za ustnice zastrupile.

Ker dobro prija, zato staro in mlado rado pije Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim »Frankovim« dodatkom!

Vztrajni in pogumni smučarji. Iz Irkutskaja v Sibiriji se je minuli teden podalo na pot pet smučarjev, ki nameravajo doseči na smučeh 5.200 km oddaljeno Moskvo. Kdor pozna Sibirijo in sibirsko zimo, ta ve, da pogumni smučarji zelo mnogo tvegajo na tej poti.

Berlinski lekarnar H. Salomon je izdelal novo zdravilo za spanje ter ga nazval morfeus.

Za ameriško armado bo vojno ministrstvo nakupilo 7.700 vojnih avtomobilov.

Belgija in Estonska sta sklenili, da Ameriki ne plačata januarskega obroka dolga.

Po vsej Evropi je zavladal hud mraz, ponekod vse te dni močno sneži; v Avstriji je bil zavoljo zametov promet na mnogih krajih onemogočen.

V Nemčiji so te dni nanovo uvedli vojaška sodišča.

V okolici Neaplja v Italiji so vsled dežja nastale velike poplave, ki so napravile precej škode tamošnjim kmetom.

Hitro sodišče. Iz Londona poročajo: ob četrtno sta dva uzmoviča ukradla v neki trgovini več zavojev blaga. Ob dveh sta pa bila že oba obsojena na 5 mesecev ječe.

Marconi, italijanski fizik in izumitelj, potuje po Kitajskem, kjer vsepovsod z zanimanjem poslušajo njegova predavanja.

Modre oči — nevarne. Neki varšavski profesor dokazuje v nekem svojem spisu, da so ljudje z modrimi očmi zelo nevarni in njih natura često podleže zločinu. Tako pravi neka statistika, da je imelo od 23.000 obsojenih zločincev nič manj nego 19.000 modre oči, kar je 83 odstotkov.

Nemški parnik »Lipari« je na nizozemskem pobrezju nasedel na pesek.

Anglija je te dni vplačala Ameriki 7 in pol milijona dolarjev na račun dolga.

Novo veliko stranko bodo osnovali v Sev. ameriških državah. Stranka bo imela predvsem namen, pripomoči, da zmagajo Rooseveltove reforme.

Irska fašistična organizacija »Modre srajce«, ki je bila razpuščena, nadaljuje svoje delo pod naslovom »Liga mladih«.

Rusija bo, kot je proglasil francoski minister letalstva, v 5 letih v letalstvu prekosila vse evropske države; ruski izdelek letal je zelo dober in trpežen.

Valute

1 ameriški dolar	Din 36-50
1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 188-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-70
1 italijanska lira	Din 3-02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »prima«.

Zvone Hočevar:

Vzroki in potek velikega upora hrvatsko-slov. kmetov leta 1573

(Nadaljevanje.)

Medtem so uporniki strašno gospodarili po nekaterih graščinah. 2. februarja so krenili pod Gregoričev preko Sotle na Pišce in na Savi zavzeli graščinske brodeve. Nato je šel Gregorič proti Brežicam in se utaboril pri Dobovi. 3. februarja ponoči so krenili na Brežice, zasedli trg in jeli napadati grad. Vendar pa niso uspeli, ker jih je bilo premalo in so bili slabo oboroženi.

Z vseh strani so prihajale na kranjske in štajerske stanove slabe novice. Nadvojvoda Karel je sporočil Herbertu Turjaškemu naj pazi na mejo, da ne bi kmetje prišli v stik s susedgradskimi uporniki. Turjaški je kmalu nato poslal ogroženim Brežicam pomoč. Kolikor se je Karel bal, vendar je že od prvih začetkov zahteval, da se upor uduši mirnim potem. Vendar pa je kmetska jeza prekipela in ni bilo več mogoče pregovoriti jih na ta način.

Medtem ko so stanovi razpravljali, na kak način užugati uporne kmete, je kmetska vojska napredovala po Gregoričevem vojnem načrtu. Od Brežic so šli na Krško in se utaborili v Vidmu, na levi strani Save. V tej vojski so bili tudi že štajerski kmetje z Bizelj-skega in iz Pišce. Nato je šel Gregorič na pregovore v Krško, kjer pa je dosegel le to, da so mu obljubili za denar dobavljati hrano in smodnik.

4. februarja so Krčanje predali kmetom prevozne ladje in mesto samo. Sedaj so kmetje čakali samo še na pomoč Uskokov, ki se pa upor niso hoteli pridružiti. Naslednjega dne, t. j. 5. februarja se je ta del vojske razdelil na dva dela: Prvi, močnejši del, okoli 2000 mož, je šel na Krško, drugi pod Gregoričevim vodstvom pa na Sevnico. V Krškem so se kmetje strašno znesli nad svojimi tlačitelji. — Sedaj jim je bila odprta pot na Kranjsko.

Končno so se stanovi le znašli in 5. februarja je prišel Thurn z vojsko pred Krško, kamor so se kmetje zatekli. V kratkem času so kmetje bili premagani, do 300 jih je našlo smrt, večinoma v Savi. Nato se je Thurn vrnil v Kostanjevico.

Upor se je razširil tudi na Kras in kraški kmetje so bili v stikih z uporniki. Ko so to stanovi zvedeli, so dvignili splošno ljudsko vstajo proti upornikom.

Dne 7. februarja so na sejmu v Ljubljani naznanili, da odslej ne sme nihče po trgovskih opravkih na Dolenjsko, v Slavonijo in Hrvatsko. Kdor bi se pregrešil, bo obešen na prvo drevo. Sedaj so stanovi bili že pripravljeni: pod orožjem je bila Kranjska, Štajerska, Koroška, Gorica ter Istra. Še enkrat so poskusili mirnim potem pregovoriti kmete k pokorščini in sicer je to bil sam ban, ki je med kmete poslal duhovnike, ki naj bi uporne kmete pregovorili. Ban jim je obljubil, da se bo zavzel zanje in da bodo vse dobro uredili. Toda kmetje niso verjeli niti lepim besedam, niti opominom, ampak so še huje besneli in vsakogar silili v svoje vrste. Sedaj so začeli stanovi z resnim delom. Z močno vojsko, ki

so jo tvorili banski vojaki, konjeniki grofa Zrinjskega in turopoljski plemiči, je banov namestnik Alapić krenil proti onemu delu upornikov, ki je taboril med Savo in Kolpo; naslednjega dne (8. februarja) pa s pomnoženo vojsko (okoli 5000 mož) v Hrvatsko Zagorje na upornike, ki jih je vodil Matija Gubec.

Kaj se je godilo med tem s kmetsko vojsko? Oni del, ki se je utaboril pri Jastrebarskem in se nato razpršil po Posavju okoli Oklica in Susedgrada, je popalil in razrušil vsa Tahljeva, kakor tudi poslopja ostalih graščakov. Koliko jih je tu bilo ni točno znano, ker so različne vesti. Tako n. pr. je trdil kmet Matko Turčić iz Jastrebarskega pri zasliševanju v Ljubljani, da jih je bilo komaj 500, Thurn pa javlja stanovom, da jih je krog 5000.

6. februarja je krenil Thurn z Uskoki proti Mokricam. Istega dne pa se je dvignil banov namestnik Alapić proti kmetom, ki so razsajali med Kolpo in Savo. Pri Kerestincu jih je Alapić premagal. Kmetske žrtve so bile zelo velike. Nato je šel Alapić ob Savi proti Mokricam, kjer je razbil tudi drugo kmetsko četo. Po tem porazu kmetske vojske so se vojaki strašno maščevali nad kmeti: Zažigali so kmetske domove, ubijali in razbijali vse, kar jim je prišlo pod roke. Pod Mokricami je ukazal Thurn ujetnikom odrezati nos, ušesa in roke.

Kakor vidimo, je minulo komaj teden dni, odkar so se kmetje dvignili, da se po Gregoričevem načrtu sestanejo in nadaljujejo borbo za kmetsko svobodo.

(Dalje prihodnjič.)

Sejmi

27. decembra: v Radečah, Vrhniki, Vitanju.
 28. decembra: v Dobu.
 29. decembra: v Mirni peči.
 30. decembra: v Kočevju, Zagorju.

Program Radio Ljubljane

za najvažnejša poročila od 24. do 31. decembra.

Nedelja, dne 24. decembra: 9.00: Versko predavanje. — 10.00: Zavarovanje starih in onemoglih delavcev (R. Smersu). — 16.00: Higl-jena kmetskega doma (ga. Grumova). — 18.15: Božični otroški govor (Manca Komanova). —

20.00: Božični govor (dr. Janko Tavzes). — 21.00: Prenos zvonjenja iz Betlehema. — 22.30: Citre solo (g. Mezgolits). — 24.00: Prenos pol-nočnice iz cerkve sv. Petra.

Ponedeljek, dne 25. decembra: 9.30: Prenos iz razstave kanarčkov-vrvivcev (licej). — 16.00: Božične pesmi poje g. Marjan Rus. — 17.15: Duet citrašev Ahačič.

Torek, dne 26. decembra: 7.45: O negovanju gozdov (ing. Tavčar Karel). — 9.00: Predava-nje Društva šola in dom. 15.00: Prenos z ljub-ljanske opere ga. Jernej. 20.00: Naši kvar-teti in okteti pojo na ploščah.

Sreda, dne 27. decembra: 18.30: Odlomek iz Cankarjevega »Hlapca Jernej« (Delakov

gled. oder). 19.00: O vzrokih in posledicah sle-pote (Josip Kobal). 19.30: Literarna ura (Miran Jare).

Četrtek, dne 28. decembra: 18.00: Predava-nje za kmet, gospodinje: O pravi štedljivosti (ga. Govekarjeva). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, dne 29. decembra: 18.30: Predava-nje Narodne Odbrane. 19.30: Smučarsko preda-vanje (Drago Ulaga).

Sobota, dne 30. decembra: 18.30: Zabavno predavanje (Mirko Kragelj). 19.00: Ljudski na-uk o dobrem in zlu (dr. Veber). 21.00: Božič-ne skladbe izvaja mandolinistični kvartet.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana

Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon šte.: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, preduimi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

Mlinarji!

MLINSKE KAMNE za vsakovrstno meljavo,
 MLINSKA SITA, svilena in volnena,
 la GONILNA JERMENA, VOSEK ZA JERMENA
 in vse ostale mlinске potrebščine nudi:

Brcar & Komp., Ljubljana
 Kolodvorska ulica šte. 35
 Ceniki brezplačno! Zmerne cene!

Naročajte in širite »Kmetški list«!

Nervoznost in slabokrvnost

Imata za posledico abnormarno slabost črevesnega gibanja, kar vodi do nakopičenja strupenih in telesu škodljivih snovi v vsem organizmu, ki, tako oslabljen, ne more več redno in nemoteno vršiti svojih prevažnih funkcij.

Z rednim uživanjem zdravilnega PLANINKA - ČAJA - BAHOVEC se črevesno gibanje okrepi, nastane pravilno odvajanje in se tako rešimo škodljivih strupenih usedlin. Kri se vsled zdravilnih sestavin

planinskih zelišč Planinka-čaja očisti in razredči, ter se na ta način osveži ves notranji ustroj našega telesa, ki se tako usposobi dovajati živcem za obnovo potrebno hrano.

Zahtevajte v Vaši lekarni edino zdravilni Planinka-čaj-Bahovec v plombiranih zavitkih po Din 20' — in z napisom proizvajalca

LEKARNA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. br. 12590 — 20. VII. 1932

BOTOT
 Pazite na vaše zobe!!!
 Ne uporabljajte kakorikoli sredstva —
 le skoraj 100 letnem starem izkušni za-
 valjuji Botot znamenitost in prijeten svoj
 zobni premij

Generaal
 ianlopriškov
 D. Pechmajovski
 ZEMUN

Manufaktura pri »Zajčku«
 Ljubljana

Nabrežje 20. septembra št. 2

Prodajam

Več tisoč kg izvrstne-
 ga semenskega krom-
 pirja sorte »Oneida«
 (beli) in večjo množi-
 no najboljših vrste ko-
 renjevega semena.

Hočevar Alojz
 Zapoge, p. Smlednik

Ce kupujete,
 nudite, ali
 prodajate,

oglasite v

KMETSKI LIST

Preklicujem

in obžalujem žaljive besede,
 katere sem izrekel o gospodu
 Fr. Canjku iz Slovenjgradca in
 ga prosim odpustanja.

Celje, 18. decembra 1933.

ANTON BLAŽEJ

Polnomasni,
 polmasni in
 trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
 Kolodvorska ulica 7

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge
 narastle na nad Din 230 milijonov
 izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500
 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar
 predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

PLETILNI
ŠVICARSKI STROJ

Največje veselje v hišo za **B o ž i č**

so v današnjem dragem času samo prikladna in praktična darila! Lep, trpežen in dober šivalni stroj **Adler** in **Gritzner** za dom in obrt je obenem okras vsake hiše in največje veselje vsake dobre gospodinje. **Dubied** švicarske pletilne stroje ter najboljša **Adler**-jeva kolesa nudi po najnižjih cenah samo trdka

Josip Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Denar naložite najbolje
in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telefon št. 2847. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetški dom“

Vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi, večje stalne vloge po dogovoru

Jamstvo za vloge

presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja

Posojila

daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnih in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12 $\frac{1}{2}$, in od 3—4 $\frac{1}{2}$,
le ob sobotah in dnevih pred prazniki
od 8—12 $\frac{1}{2}$, ure

Stanje vlog: Din 35.000.000.—

Rezerve: Din 1.200.000.—

Pozor!

Pozor!

Ne kupujte slabo poceni blago!

Ampak dobro, katerega dobite pri domačem podjetju

pri ČEŠNIKU

Lingerjeva ulica - LJUBLJANA - Stritarjeva ulica

Največja izbira vseh vrst blaga za moške in ženske obleke, poršnike, suknje in druga jesenska ter zimska oblačila.

Poštenost mojega podjetja je znana!

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Preskrbite si za zimo

zimske suknje, obleke in perilo iz lastne tovarne „TRIGLAV“. Obleke in perilo se izdeluje tudi po meri v najnovejši fazoni in najnižji ceni.

Josip Olup, Stari trg 2 (na vogalu)
Ljubljana Pod Tranto 1 in
Kolodvorska ulica št. 8.